

Bài 4: Xã hội nguyên thủy

Trả lời câu hỏi giữa bài Sử 6 Bài 4 (Chân trời sáng tạo)

Câu hỏi trang 21 Lịch Sử lớp 6 - Chân trời sáng tạo: Dựa vào sơ đồ 4.1 và thông tin bên dưới, em hãy cho biết:

- Xã hội nguyên thủy đã trải qua những giai đoạn phát triển nào?
- Đặc điểm căn bản trong quan hệ giữa người với người thời nguyên thủy.

Lời giải:

- Xã hội nguyên thủy đã trải qua các giai đoạn: bầy người nguyên thủy; thị tộc; bộ lạc.
- Đặc điểm căn bản trong quan hệ giữa người với người thời nguyên thủy là:
  - + Con người ăn chung, ở chung và giúp đỡ lẫn nhau.
  - + Của cải chung, cùng lao động và hưởng thụ bằng nhau (công bằng và bình đẳng được coi là “nguyên tắc vàng”).

Câu hỏi 1 trang 22 Lịch Sử lớp 6 - Chân trời sáng tạo: Lao động có vai trò như thế nào trong quá trình tiến hóa của người nguyên thủy.

Lời giải:

- Vai trò của lao động trong quá trình tiến hóa của người nguyên thủy:
  - + Nhờ chế tác công cụ lao động, đôi bàn tay con người dần trở nên khéo léo, cơ thể con người cũng dần biến đổi để thích ứng với các tư thế lao động. Như vậy, thông qua quá trình lao động con người đã tự cải biến và hoàn thiện mình.

+ Lao động giúp tư duy sáng tạo của con người ngày càng phát triển (vì: con người biết chế tác, sáng tạo ra nhiều công cụ lao động tỉ mỉ, tinh xảo hơn, phù hợp hơn với tính chất của công việc).

+ Thông qua quá trình lao động, người nguyên thủy kiếm được thức ăn để nuôi sống bản thân và gia đình.

Câu hỏi 2 trang 22 Lịch Sử lớp 6 - Chân trời sáng tạo: Dựa vào các hình 4.2, 4.4, 4.5, 4.6 và thông tin bên dưới, em hãy kể tên những công cụ lao động của người nguyên thủy. Những công cụ đó được dùng để làm gì?

4.2 Rìu tay Tan-da-ni-a (Tanzania) châu Phi, 1,4 triệu năm tuổi

4.5 Rìu tay và mảnh tước núi Đọ (Thanh Hoá), khoảng 400 000 năm tuổi

4.4 Tranh vẽ mô tả cách sử dụng công cụ lao động của người nguyên thủy

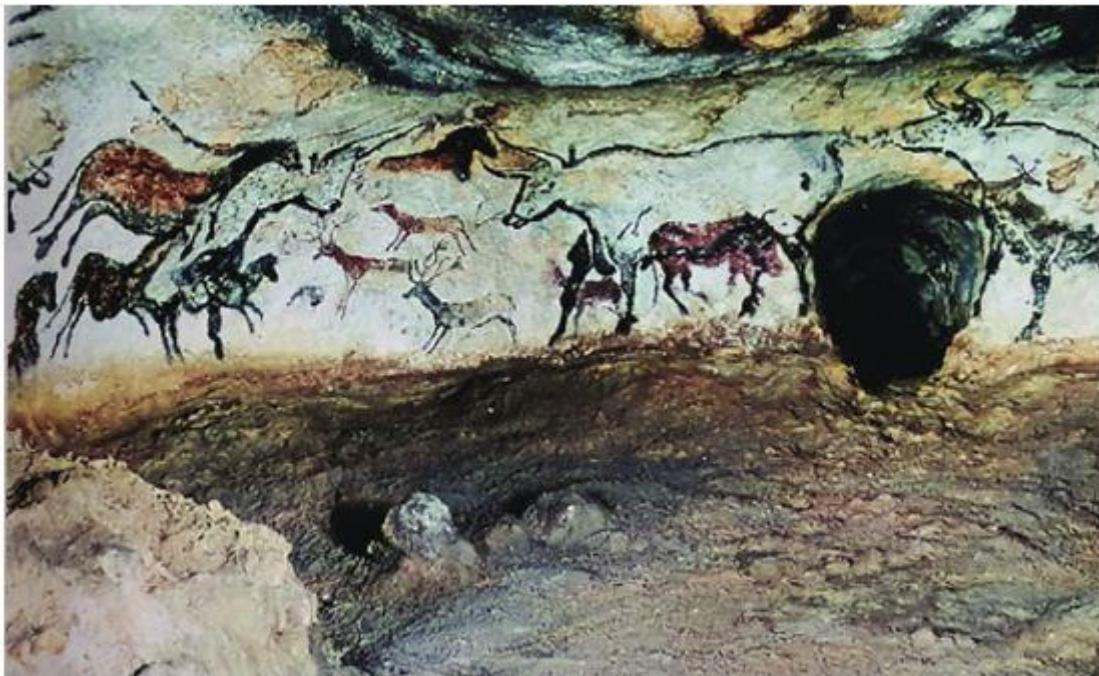

4.6 Bàn mài và rìu mài lưỡi (văn hoá Bắc Sơn) khoảng 11 000 năm tuổi

Lời giải:

- Các công cụ lao động của người nguyên thủy: rìu đá và mảnh tước
- Các công cụ đó được dùng để:
  - + Lao động, tìm kiếm thức ăn.
  - + Hỗ trợ việc chế tác loại công cụ hoặc vật dụng khác (ví dụ: hình 4.4 miêu tả việc người nguyên thủy sử dụng rìu đá/ mảnh tước để đục lỗ trên khúc xương thú và mài nhọn khúc gỗ).

Câu hỏi 3 trang 22 Lịch Sử lớp 6 - Chân trời sáng tạo: Quan sát hình 4.7, em có đồng ý với ý kiến: bức vẽ trong hang La-xcô (Lascaux) mô tả những con vật là đối tượng săn bắt của người nguyên thủy khi họ đã có cung tên. Tại sao?

4.7. Hình vẽ trên hang động La-xcô, Pháp

Lời giải:

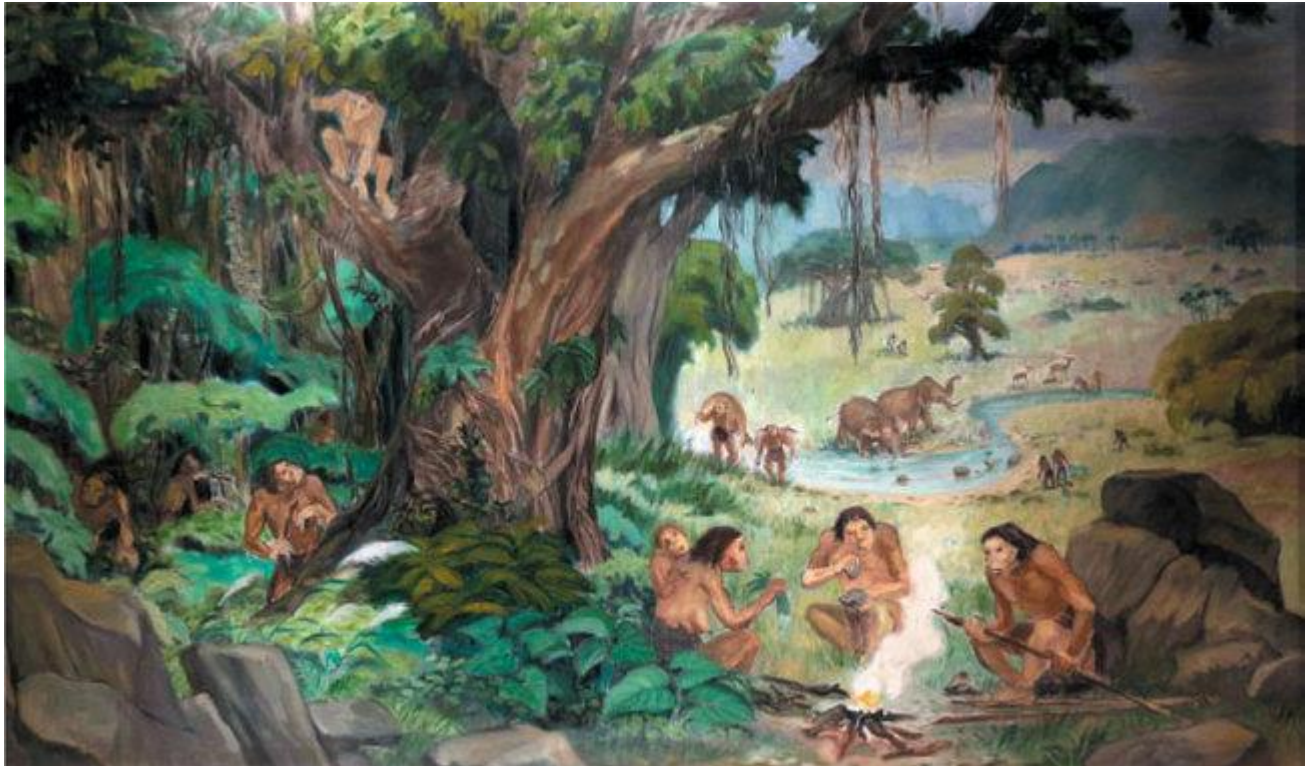
- Em đồng ý với ý kiến: bức vẽ trong hang La-xcô mô tả những con vật là đối tượng săn bắt của người nguyên thủy khi họ đã có cung tên. Vì:
  - + Nếu chỉ sử dụng các công cụ lao động như: mảnh tước, rìu đá... con người rất khó có thể săn được các con vật chạy nhanh như: hươu, nai, ngựa. Vì vậy, họ cần chế tạo ra loại công cụ lao động mới sắc nhọn hơn, linh hoạt hơn.

+ Mặt khác, trong quá trình săn bắt các con vật như: hươu, nai, ngựa... nếu con người đứng ở cự li quá gần với các con vật đó, thì con người rất dễ gặp nguy hiểm. Do vậy, họ cần đứng ở cự li xa hơn.

=> Cung tên là công cụ lao động phù hợp với yêu cầu công việc săn bắt.

Câu hỏi 1 trang 23 Lịch Sử lớp 6 - Chân trời sáng tạo: Quan sát hình 4.8, em hãy cho biết đời sống của người nguyên thủy ở Việt Nam (cách thức lao động, vai trò của lửa trong đời sống của họ).

Lời giải:

- Đời sống của người nguyên thủy ở Việt Nam:

+ Con người biết mài đá để tạo ra công cụ lao động, như: rìu đá mài lưỡi; cung tên...

+ Cách thức lao động của con người vẫn chủ yếu là: săn bắt và hái lượm.

+ Người tối cổ biết tạo ra lửa để sưởi ấm, nướng chín thức ăn và xua đuổi thú dữ.

Câu hỏi 2 trang 23 Lịch Sử lớp 6 - Chân trời sáng tạo: Những chi tiết nào trong hình 4.9 thể hiện con người đã biết thuần dưỡng động vật?

Lời giải:

- Những chi tiết trong hình 4.9 thể hiện con người đã biết thuần dưỡng động vật là:

- Con người đã biết thuần dưỡng ngựa để di chuyển
- Săn bắt các động vật nhỏ như trâu, dê, bò,... để chăn nuôi

Câu hỏi trang 25 Lịch Sử lớp 6 - Chân trời sáng tạo: Quan sát hình 4.11 và cho biết người nguyên thủy đã khắc hình gì trong hang Đồng Nội?

Lời giải:

- Người nguyên thủy đã khắc hình mặt người (hình bên phải) và hình mặt thú (hình bên trái) trong hang Đồng Nội.

Giải luyện tập & vận dụng Bài 4 Sử lớp 6 (Chân trời sáng tạo)

Luyện tập 1 trang 25 Lịch Sử lớp 6 - Chân trời sáng tạo: Em hãy nêu sự tiến triển về công cụ lao động, cách thức lao động của người nguyên thủy.

Lời giải:

- Sự tiến triển của công cụ lao động: công cụ ghè đẽo (rìu cầm tay), công cụ rìu mài lưỡi; rìu có tra cán, cung tên...

- Sự tiến triển của cách thức lao động: săn bắt hái lượm, trồng trọt chăn nuôi.

Luyện tập 2 trang 25 Lịch Sử lớp 6 - Chân trời sáng tạo: Em hãy hoàn thành bảng dưới đây?

Nội dung	Người tối cổ	Người tinh khôn
Đặc điểm cơ thể		
Công cụ và phương thức lao động		
Tổ chức xã hội		

Lời giải:

Nội dung	Người tối cổ	Người tinh khôn
Đặc điểm cơ thể	<ul style="list-style-type: none"> - Hầu như hoàn toàn đi đứng bằng hai chân, tay tự do sử dụng công cụ, tìm kiếm thức ăn. - Trên cơ thể vẫn mang nhiều dấu tích của loài vượn: lớp lông trên cơ thể khá dày; trán thấp, bợt ra sau; u mày nổi cao - Thể tích não khoảng từ 650 cm³ đến 1100 cm³ 	<ul style="list-style-type: none"> - Cấu tạo cơ thể như ngày nay (nên còn gọi là người hiện đại): xương cốt nhỏ, bàn tay khéo léo, hộp sọ và thể tích não phát triển, cơ thể gọn và linh hoạt,... - Thể tích não lớn khoảng 1450 cm³
Công cụ và phương thức lao động	<ul style="list-style-type: none"> - Rìu cầm tay và mảnh tước - Săn bắt hái lượm 	<ul style="list-style-type: none"> - Rìu mài lưỡi, lao, cung tên - Săn bắt, trồng trọt, thuần dưỡng động vật và chăn nuôi.

Tổ chức xã hội	- Bày người	- Thị tộc và bộ lạc
----------------	-------------	---------------------

Vận dụng 3 trang 26 Lịch Sử lớp 6 - Chân trời sáng tạo: Hãy phát biểu cảm nhận của em về vai trò của lao động đối với bản thân, gia đình và xã hội ngày nay.

Lời giải:

- Lao động giúp con người tạo ra sản phẩm vật chất, để thân nuôi sống bản thân, gia đình, góp phần xây dựng xã hội phát triển.

- Lao động đem đến cho con người niềm vui, tìm thấy được ý nghĩa thực sự của cuộc sống. Quan trọng hơn hết, lao động chính là phương tiện để mỗi người khẳng định được vị trí và sự có mặt của mình trong cuộc sống..

- Thông qua quá trình lao động, con người sẽ rút ra được những bài học cho riêng bản thân mình từ đó sẽ có sự sáng tạo, tư duy mới mẻ hơn, mở mang tầm hiểu biết.

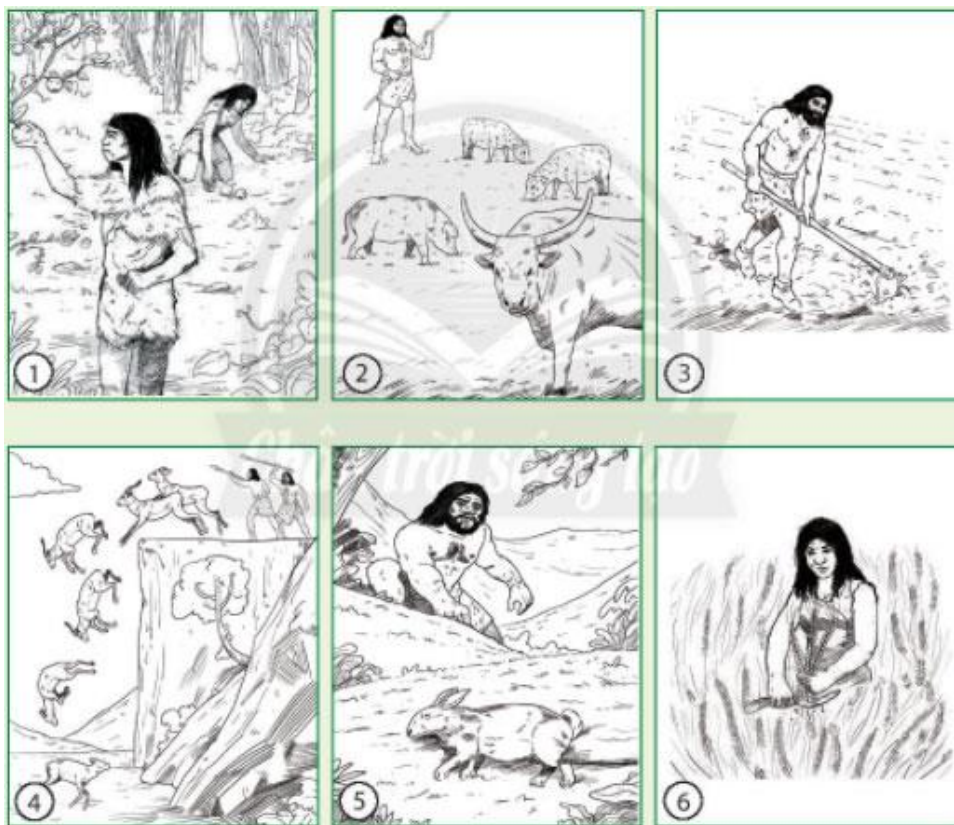
=> Do đó, mỗi người cần thấy được: lao động là vinh quang, là quyền và nghĩa vụ thiêng liêng của bản thân, từ đó phải biết tự giác, sáng tạo không ngừng, cải tiến để nâng cao năng suất lao động.

Vận dụng 4 trang 26 Lịch Sử lớp 6 - Chân trời sáng tạo: Vận dụng kiến thức trong bài học, em hãy sắp xếp các bức vẽ minh họa đời sống lao động của người nguyên thủy bên dưới theo 2 chủ đề:

Chủ đề 1: cách thức lao động của Người tối cổ.

Chủ đề 2: Cách thức lao động của Người tinh khôn.

Lời giải:

<p>Cách thức lao động của người tối cổ: <u>Hái lượm, săn bắt</u></p>			
<p>Chủ đề 2. Cách thức lao động của người tinh khôn: <u>trồng trọt, chăn nuôi</u></p>			